

Oponentský posudek

na diplomovou práci Michala Štaince

PRÁVNÍ ZAKOTVENÍ VZNIKU ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLIKY

Předložená práce se zabývá právním zakotvením vzniku Československé republiky. Pro toto období z hlediska ústavněprávního byly charakteristické dva nejvýznamnější právní předpisy: ústavní zákon č. 37/1918 Sb. z. a n. – Prozatímní ústava a ústavní zákon č. 121/1920 Sb. z. a n. – Ústavní listina z roku 1920, které autor z právních předpisů předkládá, lze považovat za jádro jeho práce.

Těmto ústavním předpisům se autor věnuje pouze popisně, po stránce komparativní těmto předpisům nevěnuje v podstatě žádnou pozornost a předložený jejich juristický rozbor, zejména na pozadí parlamentu, hlavy státu a vlády je velmi slabý.

Např. v případě ustanovení prezidenta republiky podle Ústavní listiny z roku 1920 autor sice uvádí, že „Prezidentské pravomoci byly oproti prozatímní ústavě značně posíleny...“, avšak již neuvádí, že prezident republiky byl i značně omezen ve svých pravomocích ve formě kontrasignace členů vlády, neboť vláda byla za jeho úkony odpovědna. Dále postrádám jednotlivé odkazy na ustanovení týkající se postavení a pravomocí prezidenta republiky (jak u rozebíraného parlamentu, tak u vlády), což je v případě takovéto práce obvyklé.

Výrazně se též nezabývá občanskými právy zakotvených v Ústavě z roku 1920 a odkazuje pouze na jím přiloženou přílohu. I když autor píše, že „O dvou posledních hlavách Československé ústavní listiny by se dalo hovořit dlouze a téma samo by jistě vydalo na jednu diplomovou práci...“ kapitola pod označením „5.7 Hlava pátá - Práva a svobody, jakož i povinnosti občanské“ postrádá jakýkoliv rozbor občanských svobod. Autor neuvedl v případě povinností ani tu jednu – brannou povinnost, kterou ústava stanovila.

Přestože z dalších právních předpisů zvolil zákon o zrušení šlechtictví oproti významnějším ústavním zákonům (dle mého názoru, měla být spíše věnována pozornost např. župnímu zákonu z roku 1920, organizačnímu zákonu z roku 1927 či pozemkové reformě a předpisům jí provádějících, atd.) pak asi měl zhodnotit jaké důvody ho vedly k předložení tohoto předpisu a v čem spatřoval pro toto téma jeho zpracování do diplomové práce.

Představení tohoto předpisu na jednu třetinu stránky se jeví nedostatečné. Autor, v tomto případě neakceptovat nejnovější sekundární prameny jako např. příspěvek J. Kobery: *Zrušené šlechtictví a simulace jeho jmenných příznaků*. In: *Pocta Josefu Blahožovi k 80. narozeninám*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2013.

Vedle celé řady překlepů, které se v práci objevují (např. již v obsahu název našeho státu – československé republiky s malým č), velice negativně hodnotím špatnou citaci právního předpisu (v případě budoucího právníka) jako právě u uváděného zákona v pozn. pod čarou č. 73, kde autor odkazuje na: „Zákon č. 61/1981 Sb. z. a n., o zrušení českých šlechtických titulů“, když správně má být Zákon č. 61/1918 Sb. z. a n., jímž zrušují se šlechtictví, řády a tituly. V případě čísla bych vnímal jako překlep, který se může stát, avšak v názvu zákona to poukazuje jako by autor tento zákon nikdy neviděl a s ním nepracoval. Postrádám i jeho novelizaci (č. 243/1920 Sb. z. a n., zákon, kterým se mění zákon o zrušení šlechtictví, řádů a titulů) kterou byl zákon č. 61/1918 Sb. z. a n., doplněn o sankce.

Pokud se autor zaobírá uspořádáním státních hranic Československé republiky, je velmi popisné předložit v podstatě bez jakéhokoliv odkazu následující „...28. června 1919 byla podepsána versailleská mírová smlouva určující průběh státní hranice s Německem a 10. září 1919 Saint-germainská mírová smlouva pro hranice s Rakouskem. Po vydání československé ústavy byla 4. června 1920 signována Trianonská mírová smlouva stanovící hranice s Maďarskem“ bez jakékoliv citace jejich uveřejnění ve Sbírce zákonů a nařízení a pod jakým číslem, těchto právních předpisů alespoň v pozn. pod čarou, nemluvě o absenci jejich alespoň malého juristického rozboru. Opět relevantní sekundární literatura (např. Kloubek, V. *Ústavní zákony Republiky československé*. Praha 1926) zde absentuje.

Závěr:

Práce na mne působí dojmem jako by byla ušita horkou jehlou bez podstatného hlubšího autorova zamyšlení nad danou tematikou. Práce by zasluhovala přesnější zpracování daného tématu. Juristický rozbor obou ústav pokládám za slabý a postrádám výraznější použití komparační metody mezi těmito ústavními dokumenty. Porovnání obou ústav se autorovi nezdařilo.

Práci mělo být věnováno více úsilí, trpělivosti a pečlivosti. Ze strany autora mělo být použito více **relevantní** literatury k danému tématu (o některé jsem se zmínil již v textu výše). Předloženou diplomovou práci i přes výše zmíněné nakonec doporučuji k obhajobě.

Závěrečné hodnocení práce ponechávám na kolektivním posouzení komise a v závislosti na průběhu obhajoby. Práci zatím hodnotím známkou: 3

Otázka k obhajobě:

1. Pravomoci a postavení prezidenta republiky na základě novelizací Prozatímní ústavy č. 138/1919 Sb. z. a n. a č. 271/1919 Sb. z. a n.

V Praze, dne: 10. prosince 2014

JUDr. Antonín Lojek, Ph.D.

